

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 2. Dati in Deo scientiam futuribilium, probatur ex S. Augustino.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

tantum. *R. n. Probabis.* Deus in Scriptura aliqua per se vel per Prophetas prædicit, quæ non sunt infallibiliter futura, & quæ proinde non prædicit, nisi ex scientia conjecturali. *R. n.* Nihil enim Deus sive per se sive per Prophetas prædicit, quod non sit infallibiliter futurum eo modo, quo futurum esse prædicitur. *Nota.* In prædictionibus divinis aliquando nulla conditio subintelligitur, & tunc id quod prædicitur, semper est pro eo tempore, pro quo esse prædicitur. Aliquando verò subintelligitur aliqua conditio: sic in prædictionibus comminatoriis communiter subintelligitur hæc conditio: Nisi peccatores resipiscant: & tunc id, quod prædicitur, quandoque est, quandoque non est pro eo tempore, pro quo esse prædicitur, quia conditio subintellecta quandoque ponitur, quandoque non ponitur: sed ea posita, certissime sit id, quod prædictum à Deo fuit.

ARTICULUS II.

Dari in Deo scientiam futuribilem probatur ex S. Augustino.

S Sanctus Doctor libro de dono perseverantiæ c. 9. de iustis, qui ante mortem labuntur, & in peccato moriuntur, sic ait: *Certe poterat illos Deus præsciens esse lapsuros, antequam id fieret, auferre de hac vita.* Et lib. de correptione & gratia c. 8. Respondent, si possunt (*Massilienses*) cur illos Deus, cum fideliter & pie viverent, non tunc de vita huius periculis repuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, & ne fultio deciperet animas eorum. Utrum hoc in potestate non habuit, an eorum, mala futura nescivit? nempe nihil horum, nisi perverissimè, atque insanissimè dicitur. Ecce aperte S. Doctor agnoscit in Deo scientiam circa reprobos, quæ præcivit eorum lapsum futurum, & mala futura, si diutius viverent, qua stante potuit eos rapere antequam laberentur, & peccarent, & tamen noluit. Atqui hæc scientia est scientia futuribilem. Ergo S. Augustinus aperte agnovit in Deo scientiam futuribilem.

Prob. min. Nam hæc scientia vel est scientia merè possibilium, vel scientia futurorum, & aliquando existentium, vel denique scientia futuribilium. Non primum. Nam juxta S. Doctorem hæc scientia non est ea, qua præcisè Deus sciebat reprobos posse labi & malè agere, sed qua præcisebat eos lapsuros & malè acturos, si diutius viverent. Non secundum. Nam stante scientia, qua Deus præcisebat lapsum & mala opera reproborum ut futura, & pro tali tempore existentia, non potuit eos rapere, quia non potuit velle eos rapere. Non potuit autem, stante scientia illa, velle eos rapere, quia scientia illa supposebat in Deo voluntatem absolutam & efficacem permittendi lapsum & mala opera reproborum, & cum voluntate absoluta & efficaci permittendi lapsum & mala opera reproborum, non potuit esse voluntas absoluta & efficax præveniendi lapsum illum, & mala illa opera, ut per se manifestum est. Ergo tertium dicendum est, nempe quod in Deo sit scientia certa & infallibilis circa reprobos, idem dic de prædestinatis, qua Deus ab æterno præcivit illos lapsuros & peccaturos esse, si diutius viverent; præcivit, inquam, ratione prius quam vellet aut nollet eos rapere, eorumque lapsum & peccata prævenire, ac proinde cum adhuc poterat alterutrum pro arbitrio velle. Atqui hæc scientia est ea, qua Deus præcisè noverat futurum esse ut reprobi laberentur & peccarent, si futurum esset, ut diutius viverent, seu qua Deus præcisè noverat lapsum & peccata reproborum, ut contingenter & liberè futuribilia sub tali conditione. Ergo ex S. Augustino, non nisi perverissimè atque insanissimè denegatur Deo scientia futuribilem.

2. S. Augustinus inter actus merè posibles, & actus futuros, ac existentes aliquando, agnovit actus contingenter & liberè futuribiles, seu actus qui contingenter & liberè futuri fuissent, si futura fuisset aliqua conditio. Ergo agnovit etiam in Deo scientiam certam & infallibilem horum actuum con-

Simonnet Theol. Tom. I.

tingenter & liberè futuribilem; nisi tamen dicatur sensisse, Deum aliquas veritates ignorare posse. A quo errore quantum abhorruerit S. Doctor, patet ex tract. 37. in Evang. Joannis, ubi expressè docet, Deum nihil latere.

Prob. ant. ex lib. de dono persever. cap. 9. ubi absurdissimum errorem Massiliensium, asserentium homines judicari posse non solum secundum merita & demerita futura & aliquando existentia, sed etiam secundum merita & demerita futuribilia tantum, hoc est, secundum merita & demerita, quæ quidem nunquam futura fuerunt, aut extiterunt, sed quæ futura fuissent, & aliquando extitissent, si homines diutius victuri fuissent, & vixissent, refellit argumento ex Tyriis & Sidoniis desumpto: *Nec damnarentur, inquit, Tyrius & Sidon, quamvis remissus, quam illa civitates, in quibus, non credentibus, à Domino Christo admirabilia & signa sunt facta: quoniam si apud illos facta essent, in cinere & cilicio penitentiam egissent, sicut se habent eloquia veritatis.* Et adhuc inferius: *Porro scietiam secundum facta, quæ facturi essent, si viverent, mortui judicantur, profecto quia fideles futuri erant isti (Tyrii scilicet & Sydonii) si eis cum tantis miraculis fuisset Evangelium prædicatum, non sunt utique puniendi.* Vides S. Augustinum opinionem Massiliensium refellere, non negando contingentem & liberam futuribilitatem meritorum & demeritorum, quam asseriebant, & qua abutebantur, ut argumentorum, quibus premebantur, vim eluderent; sed contra cum eis futuribilitatem illam supponendo, ut clarè expressam in Scriptura facit: *Si apud illos, inquit, facta essent (signa,) in cinere & cilicio penitentiam egissent, sicut se habent eloquia veritatis, & invictissime probatam testimonio ipsiusmet Christi: nam inferius eod. c. sic ait: Numquid possumus dicere Tyrios & Sidonios talibus apud se virtutibus factis credere noluisse, aut credituros non fuisse, si fierent? cum eis ipse Dominus attestetur, quod acturi essent magne humilitatis penitentiam, si in eis facta essent divinarum illa signa virtutum.* Supponendo igitur cum Massiliensibus contingentem & liberam futuribilitatem meritorum & demeritorum, eam contra eos retorquebat in Tyriorum & Sidoniorum exemplo, qui cum bonis meritis futuribilibus judicabuntur & damnabuntur in die iudicii, quamvis remissius quam Judæi Christo increduli, ut ipse testatur Christus, Matth. c. 11.

Obj. 1. hæc verba S. Augustini lib. de Prædestinatione Sanctorum cap. 12. *Unde hoc talibus viris (Massiliensibus) in mentem venerit nescio, ut futura, quæ non sunt futura, puniantur, aut honorentur merita parvulorum.* Sed his verbis S. Doctor negat merita, sive bona, sive mala, contingenter & liberè futuribilia. Ergo ejusmodi futuribilem scientiam in Deo non agnovit. *R. neg. min.* Nam loco laudato solum miratur, quod in mentem Massiliensium venire potuerit, Deum in ordine ad puniendum vel honorandum habere rationem meritorum, quæ nunquam futura fuerunt; quamvis futura fuissent, si futura fuisset aliqua conditio: cum per se notum sit, opera bona, vel mala, quæ nunquam sunt, licet aliquando essent, si poneretur aliqua conditio, nullius esse considerationis in æstimatione prudenti in ordine ad poenam vel præmium.

Obj. 2. Eodem lib. c. 14. interpretans illud Sapientiae, *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus,* sic loquitur: *dictum est secundum pericula vite huius, non secundum præscientiam Dei, qui hoc præsevit, quod futurum erat, non quod futurum non erat, id est, quod ei mortem immaturam fuerat largiturus, ut temptationum subtraheretur incerto, non quod peccaturus esset, qui mansurus in tentatione non esset.* Sed his verbis significat S. Doctor, se non aliam in Deo agnoscere præscientiam, quam præscientiam futurorum. Ergo &c. *R. neg. min.* Nam solum asserit, hoc, *Raptus est, &c.* non esse dictum secundum præscientiam Dei absolutam, qua Deus præcivit ea tantum, quæ re ipsa futura sunt, qualia non sunt ea,

E de

de quibus tantum dici potest: Futura essent, si futura esset aliqua conditio; sed secundum pericula hujus vite, in quibus scilicet prescientiam futuribilium certo prænoverat Deus justum illum lapsurum esse, si diutius viveret. Bonitas hujus responsionis patet ex supra dictis, & adhuc magis ostendi potest ex hoc cap. quod nobis objicitur, ubi contra Massilienses ex textu Sapientie laudato sic argumentatur: Si judicarentur homines pro meritis sue vite, que non haberent morte præveniente, sed habituri essent, si viverent; nihil prodesset ei, qui raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus. Quare autem nihil prodesset, nisi quia, quamvis raptus antequam malitia mutasset intellectum ejus, nihilominus propter mala opera, quæ non fecisset, sed facturus fuisset, si diutius vixisset, condemnaretur à Deo, quem nihil latet, quique proinde novit non solum omnia quæ futura sunt, sed etiam omnia, quæ futura fuissent, si futura fuisset aliqua conditio? Unde perinde condemnaretur, postquam ex pura misericordia raptus est, ac si raptus non fuisset, & ita justum rapti, antequam malitia mutaret intellectum ejus, non erit beneficium. Quod non solum divinæ Scripturæ, sed etiam naturali rationi repugnat.

Obj. 3. hæc S. Augustini verba lib. 1. de anima, & ejus origine c. 12. Quid quod ipsa exinanitur omnino prescientia, si quod præcitur, non erit? Quomodo enim recte dicitur præciri futurum, quod non est futurum? quomodo ergo puniuntur peccata, que nulla sunt, id est, que nec vita ista nondum incipiente commissa sunt ante carnem, nec morte præveniente post carnem? Ergo S. Doctor nullam nisi futurorum agnoscit præscientiam, R. n. conseq. Nam hoc loco S. Doctor non de qualicumque præscientia loquitur, sed de præscientia, quæ præluet voluntati divinæ, præparanti pœnas vel præmia. Hæc autem præscientia non est, nisi futurorum, & aliquando existentium bonorum & malorum operum. Recte igitur ait S. Doctor hanc præscientiam, ex parte Dei ad puniendum & præmiandum requisitam, exinaniri, si quod præcitur, non erit, quia hæc præscientia non est, nisi futurorum; cum non nisi futurorum, & aliquando existentium malorum vel bonorum operum ratio haberi possit in ordine ad infligendam pœnam, aut præmium retribuendum. Quod autem nunquam erit, futurum non est, & ita nullum est in estimatione prudenti, quamvis esset, si esset aliqua conditio. Unde notitia illius in Deo, sive ut possibilis, sive etiam ut futuribilis, est notitia nullius in estimatione prudenti; & ita nec est, nec esse potest præscientia illa, qua Deus movetur ad præparanda supplicia, vel præmia. Bonitas hujus responsionis patet ex eo, quod S. Augustinus lib. de bono perlev. c. 9. expressè agnoscat in Christo præscientiam pœnitentiæ Tyriorum & Sidoniorum, ut contingenter & liberè futuribilis sub conditione prædicationis & miraculorum Christi.

Obj. 4. S. Augustinus lib. 2. contra duas Epistolas Pelagianorum c. 7. sic loquitur: Quomodo præcivis ea futura, que, illis in infantia morituris, quia præscientia ejus falli non potest, præcivis potius non futura? Ergo S. Augustinus respuit scientiam futuribilium, R. n. conseq. Nam S. Doctor non aliud hic ait, quam dici non posse, quod Deus præciviat ut futura bona vel mala opera hominum in infantia morientium, sicut dicebant Pelagiani Deum præcivisse ut futura opera Jacob & Esau, & idcirco unum dilexisse propter bona opera prævisa ut futura, alterum verò odisse propter mala opera, similiter prævisa ut futura. Hoc autem dicebant, ut responderent Augustino, qui, ut contra illos probaret prædestinationem & reprobationem negativam rejiciendas esse in beneplacitum Dei, qui cujus vult miseretur, & quem vult indurat, usus erat post Apostolum exemplo Jacob & Esau, quorum primum dilexit Deus, alterum verò odio habuit, antequam quidquam boni egissent, aut mali.

Porro ut Pelagianorum respondentium Jacob à Deo

dilectum, & Esau odio habitum fuisse antequam quidquam egissent, non antequam quidquam acturi prævisi essent, contumaciam frangeret, opposuit illis exemplum duorum parvulorum, in infantia morientium, quorum unus cum baptismo, alter sine baptismo moritur, ac proinde quorum unus à Deo eligitur, alter verò rejicitur; nec tamen dici potest eum, qui eligitur, eligi quia præcivuntur bona ejus opera futura; vel eum, qui rejicitur, rejici quia præcivuntur mala ejus opera futura. Cum enim Deus ab æterno præciverit, eos ad ætatem adultam non esse perventuros, bona vel mala, quæ in adulta ætate fecissent, opera, non ut futura, sed è contra ut non futura præciviat ab æterno. Ex quo manifestè evincitur in negotio prædicationis & reprobationis negativæ recurrendum esse ad beneplacitum Dei, qui ex duobus hominibus, in eadem damnatione propter originale peccatum versantibus, unum justo judicio relinquit in massa perditionis, & alterum ex hac massa eripit ex pura misericordia. Ut vobis auferretur, inquit S. Doctor ad Pelagianos, omnis vestra caliginis latebra, propterea geminos tales proposui, qui neque parentum meritis jurentur, & ab eo in infantia primordio unus baptizatus, alter sine baptismo morentur, ne diceretis Deum, sicut de Jacob & Esau contra Apostolum dicitis, opera eorum futura præcivisse: quomodo enim præcivis ea futura, que illis, &c. Hoc igitur solum vult S. Doctor in exemplo parvulorum à se prolato, non posse Pelagianos confugere ad præscientiam futurorum, sicut confugebant in exemplo Jacob & Esau.

ARTICULUS III.

Deum habere scientiam futuribilium probatur ratione.

Scientia futuribilium est ea, qua certò & infallibiliter cognoscitur, quid quodlibet agens liberum faceret vel non faceret sub quacumque conditione possibili, & ad rem pertinente. Atqui Deus habet hanc scientiam, Ergo, &c. Major patet ex definitione scientiæ futuribilium, superius data & exposita. Min. prob. faciliè. Nam scire certò & infallibiliter, quid quodlibet agens liberum faceret vel non faceret sub quacumque conditione possibili, & ad rem pertinente, est perfectio maxima, & melior ipsa, quam non ipsa, quia non est impossibilis cum alia equali, aut meliore. Sic v. gr. scire certò & infallibiliter, quid Tyrii acturi, vel non acturi essent, si Christus illis prædicaret, est sanè perfectio, & perfectio melior ipsa, quam non ipsa, qua proinde Deus non potest carere.

Confirm. Si Christus prædicasset Tyriis, vel conversi fuissent, vel non fuissent conversi. Nam sicut inter converti & non converti simpliciter non datur medium, ita nec datur inter converti & non converti, si poneretur aliqua conditio ad rem pertinens. Ergo hæc propositio: Tyrii conversi fuissent, si Christus apud illos prædicasset: est vera vel falsa determinatè: vera quidem, si posita conditio, Tyrii conversi fuissent: falsa verò, si non fuissent conversi. Ergo contradictoria: Tyrii non fuissent conversi, si Christus apud illos prædicasset: est etiam vera, vel falsa determinatè: vera quidem, si prima est falsa; falsa verò, si prima est vera. Atqui Deum nulla veritas latere potest: alioqui intellectus divinus non est id, quo nihil melius esse vel cogitari potest in ratione intelligentis. Ergo Deus certò & infallibiliter novit, quænam ex his duabus propositionibus sit determinatè vera, quænam determinatè falsa. Atqui ad hoc requiritur, ut Deus ratione prius certò & infallibiliter noverit, quid Tyrii acturi, vel non acturi fuissent, si Christus apud illos prædicasset. Non enim potest cognosci conformitas vel difformitas propositionis cum objecto, quin saltem ratione prius cognoscatur ipsum objectum, & cognoscatur, ita se habere, vel non ita se habere,

ut